

Neonazis

L'extrema dreta, un fantasma que recorre Europa

Un fenomen social i polític digne d'atenció travessa Europa [en aquests últims anys]: l'avançament important i progressiu dels partits d'extrema dreta. En tota mena de comicis, locals, regionals o legislatius, aquestes formacions polítiques han aconseguit darrerament d'obrir un forat amb la força.

CARME PUERTOLAS

Desarmats i privats del seu principal enemic, el comunisme, després de l'esfondrament del bloc de l'Est, els partits i moviments d'extrema dreta de l'Europa Occidental recuperen avui el fenomen de la xenofòbia, com a resultat directe de la recessió. L'últim escenari del triomf de l'extrema dreta ha estat Àustria, pàtria d'Adolf Hitler, on el Partit Liberal, encarnació de la dreta nacionalista, ha experimentat un gran augment en les últimes eleccions regionals. Tan gros ha estat aquest augment del Partit Liberal que s'ha situat en segon lloc després dels socialdemòcrates. A altres països, com França i Alemanya, els triomfs de l'extrema dreta han vingut de la immigració. Quant a la Gran Bretanya, aquesta no té la força d'altres llocs del continent per raó de l'omnipresència política del Partit Conservador.

En canvi, aquest increment de l'extrema dreta no ha acabat d'agafar a les democràcies més joves del sud d'Europa —Espanya, Portugal i Grècia— que han eixit de llargs processos dictatorials. Això fa que la presència política d'aquestes formacions sigui gairebé nul·la. Pel que fa a Itàlia, hi ha hagut una important reculada de l'extrema dreta, responsable de grans accions terroristes i

de tota mena d'intents de desestabilització durant els anys 70 i 80. EL Moviment Social Italià (MSI), una mena d'equivalent del Front Nacional francès, veié com el seu 6,5 per cent d'electors aconseguits en 1985 es reduïa a un 3,9 per cent en les eleccions regionals del 1990.

Després de les reticències que desvetllaven al final de l'experiència del nazisme i el feixisme, avui una bona part de les formacions d'extrema dreta repartides per Europa han sabut connectar amb els desitjos dels ciutadans. Les seves idees basculen sobre dos punts bàsics: lluita contra la immigració en massa, que és la causant —segons ells— de problemes econòmics i socials, i crítica a la política fiscal. Però l'extrema dreta creix no solament a llocs amb antecedents històrics, sinó també als països nòrdics o a Suïssa, llocs on l'estat social ha aconseguit el seu sostre més alt.

ALEMANYA, XENOFÒBIA I PROLETARITZACIÓ

Dissabte, 16 de novembre. Berlín. Una marxa pacífica de 5.000 persones —la majoria turcs que retien homenatge a un jove d'aquesta nacionalitat mort en un

atac de xenofòbia— s'acaba amb violents enfrontaments entre manifestants i policies. Després de la manifestació, uns 300 joves turcs, entre els quals hi havia militants de l'esquerra autònoma, van atacar els agents de la policia amb pedres i ampolles. La marxa havia estat convocada per l'associació de pares de família turcs i per diverses organitzacions antiracistes a conseqüència de la mort del jove de 19 anys, Mete Eksi, apallissat per tres joves alemanys que van bastonejar-lo de forma salvatge amb un bat de beisbol. Aquesta és la cinquena víctima que hi ha hagut en els enfrontaments que des de fa més de dos anys tenen per escenari els carrers de Berlín.

Diumenge, 17 de novembre. Salzgitter (Baixa Saxònia). Baralla multitudinària entre 50 *skin-heads* alemanys d'extrema dreta i els convidats a unes noces de ciutadans turcs. Quan els assistents al casament desfilaven pel centre de la ciutat, un grup de caps rapats va començar a baladrejar eslògans racistes i va tirar un artefacte incendiari, que no va esclatar, contra els convidats. Uns 25 residents turcs van perseguir i atrapar els *skin-heads* que havien fugit i durant la baralla va resultar lleument ferit de ganivetada un dels convidats a noces. La nova ona-

da d'aversió contra els estrangers que sacseja Alemanya ha donat de moment la mort de 30 estrangers, a conseqüència dels atacs dels extremistes ultradretans.

L'any 1990 els serveis de seguretat alemanys tenien fixades oficialment 69 organitzacions d'extrema dreta que agrupaven més de 35.000 persones. Però la més important de totes, el Partit Republicà, considerat per molts observadors com un perill potencial per a l'ordre constitucional a Alemanya, no figurava

no accepten la frontera Oder-Neisse amb Polònia.

JEAN MARIE LE PEN, L'HOME

França, un país de llarga tradició democràtica, ha estat escenari aquests últims anys de l'ascensió del Front Nacional dirigit per Jean Marie Le Pen, un polític que fonamenta la seva visió de la política en l'atac als estrangers i la defensa d'un nacionalisme francès a ultrança.

propugna és la necessitat de crear una Europa forta que sigui el *heartland*, el centre del món, enmig de les dues superpotències existents a final dels 70 i rebutja tots els petits nacionalismes que avui dia sondrollen el continent.

Els resultats no van fer-se esperar. El primer èxit electoral del Front Nacional va tenir per escenari les eleccions al parlament Europeu de l'any 1984. Gràcies al sistema proporcional, el Front Nacional va obtenir el control de l'onze per cent

El ressorgiment dels partits d'extrema dreta a esquitxat els països nòrdics.

CARME PUERTOLAS

en aquesta llista. Els republicans van aconseguir un èxit espectacular a les eleccions del Parlament europeu, l'any 1989, amb un set per cent dels sufragis i sis diputats al Parlament.

La majoria de les organitzacions d'extrema dreta fan campanya en favor de la Gran Alemanya: els moderats es conformen amb tal com eren les fronteres en 1937 i els més expansionistes són partidaris de les fronteres existents l'any 1914, amb inclusió d'Alsàcia i Lorena. Aquests grups també proven d'explotar els sentiments dels alemanys expulsats dels territoris de l'Est després de 1945 i

Le Pen no ha amagat mai les seves idees i, al congrés que el seu partit va fer l'any 1985, ja va deixar ben clar que havia "d'alliberar França del socialisme, la tirania fiscal i la immigració". Ara bé, contra allò que molts podrien pensar, aquest moviment té a França arrels profundes. En 1979, Alain de Benoist, un escriptor i periodista francès, ja va posar els fonaments del que després s'ha considerat com la filosofia de la Nova Dreta, una mena de preàmbul cultural que molts consideren semblant al que va tenir a Alemanya el nazisme abans del seu triomf. En essència la nova dreta el que

dels vots. Amb el pas dels anys, la seva força ha anat creixent; a les últimes eleccions legislatives, el Front Nacional va aconseguir més de dos milions set-cents mil vots, és a dir, 35 escons, cosa que li va permetre de crear el seu propi grup parlamentari.

L'EXTREMA DRETA ARRIBA AL NORD D'EUROPA

El ressorgiment dels partits d'extrema dreta ha esquitxat amb força els països nòrdics. Per norma general, aquestes formacions polítiques fan servir com a prin-

cial argument per a captar l'opinió pública la seva oposició a la intensa pressió fiscal, punt sempre en debat en aquesta àrea, i en segon lloc el seu rebuig a la immigració.

A Dinamarca, l'extrema dreta és representada pel Partit del Progrés, creat en 1972 per lluitar contra la pressió fiscal del govern de Copenhaguen. El seu dirigent inicial fou l'advocat Mogens Gilstруп, que va entrar a formar part del Parlament un any després. En 1983, el Tribunal Suprem el condemnava a tres anys de presó. Avui dia, Gilstруп és assessor honorari del partit, després d'haver perdut dues vegades la seva immunitat parlamentària i el seu escó al Parlament.

Ara, al capdavant d'aquesta formació política que va aconseguir setze escons a les últimes eleccions, hi ha una dona, Pia Kjaersgaard, considerada molt més moderada en qüestions fiscals, però més dura a l'hora de rebutjar els estrangers, per als quals proposa de tornar al seu país només amb bitllet d'anada. Dels 5.130.000 habitants que té Dinamarca, uns 133.000 són estrangers, dels quals 55.000, provinents d'Europa i els Estats Units, uns 53.000 són immigrants i els 24.500 restants, refugiats polítics.

Segons els sociòlegs, si bé les xifres no són elevades, la concentració de gent de religions no cristianes amb força fills i vells que gaudeixen dels avantatges socials del país, igual que determinats incidents protagonitzats per refugiats provinents de l'Orient Pròxim, han fet canviar l'orientació política de l'electorat danès.

Però Dinamarca no n'és l'únic cas. A Noruega, el Partit del Progrés va aconseguir el 12 per cent dels vots a les eleccions municipals del setembre de 1987. Un augment del 100 per cent amb relació als comicis legislatius del 1985. El seu líder Carl I. Hagen, el polític noruec amb "millor imatge televisiva" va fonamentar la seva campanya en una crítica a la política del govern pel que toca als refugiats. Tots aquests partits polítics mantenen estretes relacions i es donen suport en les eleccions dels seus respectius països.

L'extrema dreta europea té una magnífica tribuna al Parlament Europeu d'Estrasburg per a fer públiques les seves idees respecte al que hauria de ser el nou ordre europeu gràcies al Grup Parlamentari de les Dretes Europees. Jean Marie Le Pen, president d'aquest grup parlamentari, s'ha mostrat partidari d'una Europa imperial oposada al cosmopolitisme econòmic de determinades elits. Segons el dirigent del Front Nacional francès, en aquests mo-

Segons Le Pen els quatre enemics d'Europa són: la immigració, l'URSS, el comunisme i la sida.

ARXIU

Automobilistes i ultradretans, al país dels bancs

Berna, 21 d'octubre. El Partit dels Automobilistes (PDA) i els Demòcrates suïssos, dues formacions d'extrema dreta, es converteixen en els grans guanyadors de les eleccions federals suïsses. El gran augment del Partit dels Automobilistes, experiència política única en defensa dels usuaris del cotxe, va inclinar el resultat d'aquestes eleccions en favor de l'extrema dreta i integrà aquest país en el corrent que ressegueix Europa. Aquest nou èxit de l'extremisme de dreta, juntament amb la consolidació dels nacionalistes, marca la victòria d'una Suïssa que té dificultats per a obrir-se a l'exterior i sortir del paper que ha anat fent durant dècades. Poques hores després de saber-se aquests resultats electorals, un conegut periodista de Ginebra comentava: "Aquests triomfs populistes són els d'un país individualista, que té por i mostra hostilitat davant els estrangers; són, en definitiva, una victòria

dels descontents. La reculada al Consell Nacional, el Parlament, de les dues principals formacions de centre, radicals i democratacristians i el lleuger augment dels socialistes que van perdre posicions al Consell d'Estat, el Senat, van convertir el Partit dels Automobilistes en el gran triomfador d'aquests comicis. Aquesta formació, amb una àmplia base a la Suïssa de parla alemanya, tindrà sens dubte uns bons aliats en les formacions polítiques anomenades Demòcrates Suïssos, l'antiga Acció Nacional, que va aconseguir cinc escons, la Lliga de Ticino, aliada dels Automobilistes, que va obtenir dos escons i la Unió Democràtica Federal que va aconseguir-ne un. Qualificat com un "moviment contestatari de dreta", el Partit dels Automobilistes s'ha beneficiat de la decisió del govern de cedir a les pressions dels partits ecologistes i augmentar els impostos sobre la gasolina. **J.M.**

ments els quatre enemics principals d'Europa són aquests: la immigració procedent del Tercer Món, la Unió Soviètica i el comunisme internacional, el terrorisme i la sida. L'augment de les ideologies ultraconservadores és conseqüència, segons els experts, de la dualitat social que va deixant al seu pas la modernització dels països hiperindustrialitzats amb una part de la societat integrada en la dinàmica social i política i una altra de formada

per immigrants, desocupats i altres marginats, votants en potència de partits extremistes. Aquesta és la situació que es dona en aquests moments a Europa, per tal com en la modernització del vell continent no tothom avança al mateix ritme. Com diu el polític francès Maurice Duverger, "correm el risc de pagar molt car un progrés econòmic sense reequilibri social".

Josep Morell